

Warszawa, 6 listopada 2020 r.

PIU 836/2020

Do druku nr 690

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowni Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 7 października br. (sygn. SPS-WP-020-113(5)/20) w sprawie wyrażenia opinii o komisyjnym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym (dalej: projekt ustawy) przewidującym wprowadzenie zmian w postępowaniu z pojazdami usuniętymi z dróg na podstawie art. 130a ust 1 i 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym (dalej: PRD), Polska Izba Ubezpieczeń przedstawia następujące stanowisko.

Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, celem proponowanych zmian jest umożliwienie staroście wyrejestrowania pojazdu usuniętego z drogi na podstawie art. 130a ust 1 i ust 2 PRD, w sytuacji gdy pojazd nie zostanie odebrany przez właściciela albo gdy nie jest możliwe ustalenie właściciela pojazdu – przed rozpatrzeniem przez sąd wniosku starosty o przepadek takiego pojazdu na rzecz powiatu. Od momentu wyrejestrowania pojazdu starosta nie będzie już zobowiązany do ponoszenia kosztów obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego pojazdu (dalej: OC ppm).

Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej: ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych) przewiduje, że posiadacz pojazdu mechanicznego jest zobowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC ppm. Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych nie precyzuje przy tym, czy obowiązek ten spoczywa na posiadaczu samoistnym, czy na posiadaczu zależnym. Ze względu na szczególną rolę ubezpieczenia OC ppm – zapewnienie ochrony osób poszkodowanych w związku z ruchem pojazdu, a także sprawcy zdarzenia przed ponoszeniem finansowych konsekwencji naprawienia wyrządzonej szkody – ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych precyzyjnie określa kiedy powstaje obowiązek zawarcia tego ubezpieczenia, a także kiedy umowa ubezpieczenia OC ppm ulega rozwiązaniu. Jednym z przypadków, kiedy ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych dopuszcza rozwiązanie umowy ubezpieczenia jest wyrejestrowanie pojazdu – umowa ta ulega rozwiązaniu z chwilą jego wyrejestrowania. W związku z niewykorzystanym okresem ubezpieczenia ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami PRD, procedurę postępowania z pojazdem usuniętym w trybie art. 130a PRD można podzielić na dwa etapy. Pierwszy z nich obejmuje postępowanie z pojazdem, który pozostaje w dalszym ciągu własnością dotychczasowego właściciela, drugi – dotyczy czynności dokonywanych po przejściu własności pojazdu na powiat.

W pierwszym etapie starosta podejmuje czynności mające na celu zawiadomienie właściciela pojazdu o dokonanym usunięciu pojazdu i wskazuje czas przez jaki pojazd będzie przechowywany na parkingu strzeżonym na koszt właściciela. Poucza także właściciela pojazdu o skutkach jego nieodebrania. Art. 130a ust. 10h PRD stanowi, że koszty związane z usuwaniem, przechowywaniem, oszacowaniem, sprzedażą lub zniszczeniem pojazdu powstałe od momentu wydania dyspozycji jego usunięcia do zakończenia postępowania ponosi (z wyjątkiem o którym mowa w ustępie 10d i 10i art. 130a) osoba będąca właścicielem tego pojazdu w dniu wydania dyspozycji usunięcia pojazdu. Przy czym postępowanie kończy się z dniem wydania prawomocnego orzeczenia sądu o przeпадku pojazdu na rzecz powiatu. W przypadku, gdy pojazd nie jest ubezpieczony, gdyż jego właściciel/posiadacz samoistny nie miał ubezpieczenia lub zakończył się roczny okres ubezpieczenia i umowa nie uległa automatycznemu wznowieniu na skutek braku opłacenia składki lub wypowiedzenia umowy (art. 28 ust 1 i ust 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych), na staroście jako na posiadaczu zależnym, w którego władaniu znajduje się pojazd, ciąży obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia OC ppm i opłacenia składki ubezpieczeniowej (art 23 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych). Drugi etap procedury dotyczy czynności dokonywanych po orzeczeniu przeпадku pojazdu na rzecz powiatu. Na tym etapie przeprowadzana jest procedura oszacowania pojazdu i oceny jego stanu technicznego, a w konsekwencji decyzji o tym, czy zostanie on sprzedany, czy przekazany do stacji demontażu. Koszty z tym związane, w tym opłata składki za ubezpieczenie OC ppm spoczywają na staroście. Umowa ubezpieczenia może ulec rozwiązaniu na skutek jej wypowiedzenia przez nabywcę pojazdu (powiat) albo na skutek przekazania pojazdu do stacji demontażu.

Wprowadzenie możliwości wyrejestrowania pojazdu przez starostę już na pierwszym etapie postępowania spowoduje, iż nie będzie on zobowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia OC ppm w sytuacji, gdy pojazd nie posiada ubezpieczenia OC ppm. Jeżeli posiadacz samoistny/właściciel pojazdu posiada takie ubezpieczenie wyrejestrowanie pojazdu spowoduje rozwiązanie umowy ubezpieczenia z mocy prawa. Zgodnie z art. 33 pkt 2) ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych umowa ubezpieczenia OC ppm ulega rozwiązaniu z chwilą wyrejestrowania pojazdu. Do czasu ponownej rejestracji pojazdu starosta nie będzie zobowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia OC ppm.

Art. 41 ust.1 pkt 1) ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych przewiduje, że w przypadku wyrejestrowania pojazdu za niewykorzystany okres ubezpieczenia przysługuje zwrot składki. Jeżeli pojazd byłby wyrejestrowany przez starostę, a nie przez właściciela pojazdu/ubezpieczającego, zakład ubezpieczeń może nie być informowany o wyrejestrowaniu pojazdu i rozwiązaniu umowy ubezpieczenia OC ppm, co może spowodować ewentualne problemy z rozliczeniem z właścicielem pojazdu/ubezpieczającym zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia.

Kolejne problemy mogą wstępować w związku z prolongowaniem umowy ubezpieczenia na kolejny okres ubezpieczenia, czy też nieuzasadnioną windykacją składki.

Zgodnie z art. 28 ust 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy. Jedyne wyjątki od tej reguły wskazane są w art. 28 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych - zawarcie następnej umowy nie następuje, pomimo braku powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) nie została opłacona w całości określona w umowie składka za mijający okres 12 miesięcy lub w przypadku cofnięcia zakładowi ubezpieczeń zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych albo
- 2) w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, ogłoszenia lub zarządzenia likwidacji zakładu ubezpieczeń albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego, w przypadku, o którym mowa w art. 98 ust. 2.

Za czas trwania odpowiedzialności zakładowi ubezpieczeń przysługuje składka.

Zgodnie z projektem ustawy, wyrejestrowanie pojazdu przez starostę będzie możliwe nie wcześniej niż po upływie 4 miesięcy od dnia usunięcia pojazdu z drogi. Jeżeli w tym okresie (tj. od dnia usunięcia pojazdu do jego dnia wyrejestrowania) zakończy się roczny okres ubezpieczenia OC ppm, umowa nie została wypowiedziana i została opłacona składka, wówczas umowa ubezpieczenia OC ppm z mocy prawa zostanie zawarta na kolejny roczny okres. Zakładowi ubezpieczeń będzie przysługiwało prawo do składki za okres świadczonej ochrony. Zakład ubezpieczeń będzie występował o zapłatę tej składki do ubezpieczającego tj. posiadacza pojazdu, którego pojazd został usunięty z drogi. Ewentualne wyrejestrowanie pojazdu przez powiat będzie powodowało rozwiązanie umowy ubezpieczenia z mocy prawa. Brak informacji ze strony powiatu o wyrejestrowaniu pojazdu będzie narażał zarówno klientów jak i zakłady ubezpieczeń na problemy związane z niezasadną windykacją składki.

Mając na uwadze powyższe trudności, jakie potencjalnie mogą być związane z wprowadzeniem projektowanych w ustawie rozwiązań, zasadne byłoby zobowiązanie powiatu do niezwłocznego informowania zakładu ubezpieczeń o wyrejestrowaniu pojazdu.

Wymaga też zaznaczenia, że dane o rozwiązaniu umowy OC przed końcem okresu odpowiedzialności są raportowane do OI UFG, a także do Centralnej Ewidencji Pojazdów. Z tego względu, wpływ przedmiotowego projektu ustawy powinien zostać oceniony przez ministra właściwego ds. cyfryzacji.

Dodatkowo, w ocenie Izby, przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy wymaga także przedstawienia opinii przez ministra właściwego ds. transportu, jako organu właściwego w sprawie rejestracji pojazdów. Zgodnie z obowiązującym przepisami to właściciel pojazdu jest podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o wyrejestrowanie pojazdu.

Wyrażamy nadzieję, że powyższa opinia będzie pomocna w dalszych pracach ustawodawczych nad przedmiotowym projektem ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym.

Z wyrazami szacunku,

Jan Grzegorz Prądyński
Prezes Zarządu
Polskiej Izby Ubezpieczeń

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

